

РЕЗЮМЕТА НА ПУБЛИКАЦИИТЕ

на

гл.ас.д-р Надежда Йорданова Кръстева

катедра „Публичноправни науки“,

Правно-исторически факултет,

Югозападен университет „Неофит Рилски“

ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРС

за заемане на академична длъжност „Доцент“ по професионално направление 3.6. Право /Наказателно право. Наказателноправна закрила на малолетни и непълнолетни/, обявен в ДВ, бр. 52/02.07.2019 г.

Благоевград

2019

I. Монография

1. Кръстева, Н. Наказателноправна закрила на детето: предизвикателства в съвременната технологична среда, С.: Вета Словена-ЖГ, 2019 г., ISBN 978-954-8846-52-3

Рецензенти: проф. д-р Добринка Чанкова

доц. д-р Юлиана Матеева

XXI век се характеризира най-вече с удивителен глобален и много динамичен технологичен възход. Информационните и комуникационни технологии вече сериозно се вписват в процеса на всяка човешка иновация, в екстремното развитие на науката, в разрастването на бизнеса, в модернизирването на публичните услуги – образование, здравеопазване, транспорт и др. Закономерно технологичните ресурси съдействат и за усъвършенстване компонентите на социалната среда, а в този контекст – и за подобряване на условията и начина на живот на социалните субекти.

Утвърждаването на съдбовната роля на информационните и комуникационни технологии в общественото пространство неминуемо носи и своеобразни негативни последици. Наред със „затихващите“ функции на книжната информация и на общуването „лице в лице“, притеснителна е констатацията, че технологичните процеси способстват и за разрастването на престъпността. Отделни хора и/или групи от хора по света използват технологиите за извършването на различни престъпни деяния – финансови измами; кражба на виртуална самоличност; нарушаване на авторски и сродни права; производство, държане и разпространение на порнографски материали с деца; устройване на хазартни игри; набиране на терористи; а напоследък дори се говори и за кибер-войни.

Процесът на технологичното „обсебване“ в съвременния свят с неговите негативни последици и неблагоприятни перспективи често засяга най-уязвимата социална група – децата. Изследванията по проблема в различни научни области (социология, педагогика, психология и пр.) показват, че именно децата са сред най-активните потребители на различните видове информационни и комуникационни технологии. Обаче липсата на достатъчно познания и житейски опит повишават риска от въвличането им в неблагоприятни, а понякога дори и престъпни ситуации. Разбира се, всяка държава полага целенасочени усилия за закрила на детето от нововъзникналите форми на посегателство, породени от технологичния напредък.

Обект на представеното теоретично-правно изследване е наказателноправната закрила на детето, която със своето идейно съдържание изразява отношението на

обществото и държавата към подрастващите и предизвиква обществения интерес. Закономерно за *предмет* е избрана наказателноправната закрила на детето в съвременната технологична среда. Закрилата на детето се осъществява както по отношение на традиционни престъпления, извършвани с помощта на технологии, така и по отношение на престъпления, които нямат аналог сред традиционните – например установяване на контакт с дете чрез информационна или комуникационна технология (чл. 155а, ал.1 от НК). Логично предметът на изследването води до използването на интердисциплинарен подход и до следните *основни работни понятия*: дете; дете-пострадал; наказателноправна закрила на детето; престъпление, което се извършва с помощта на технология.

За *цел* на теоретично-правното изследване е определено оптимизирането на наказателноправната закрила на детето съобразно съвременните технологични условия. Издигната е следната *научна теза*: По същество наказателният кодекс следва да защитава от престъпни посегателства детето (и не само него, разбира се), затова е необходимо постоянното му адаптиране съобразно изменящата се обективна действителност. Технологичният напредък способства за формирането на нова група престъпления – престъпления, извършвани с помощта на информационна или комуникационна технология, голяма част от които засягат именно правата и интересите на детето. Затова се допуска, че в наказателния кодекс на Република България има възможности за адекватни промени, чрез които да се оптимизира и засили действащата наказателноправна закрила на детето, така че тя да отговаря на предизвикателствата на съвременната технологична среда.

Настоящият монографичен труд е структуриран в увод, три глави, заключение и библиография. В увода се представя концепцията на изследването.

Първата глава е за детето в съвременната технологична среда. Тук на първо място е представена идеята правото на детето на информация да бъде изрично регламентирано в Закона за закрила на детето. Акцентира се върху концепцията обучението да бъде изведено като основно средство за ефективна превенция на престъпленията, извършвани с помощта на технология. Изложени са множество предпоставки за необходимостта от оптимизиране на действащата наказателноправна закрила на детето в условията на технологичната среда.

Втора глава е посветена на тенденциите в европейското законодателство относно закрилата на детето. В нея са коментирани различни европейски инициативи, които осигуряват закрилата на детето в няколко основни области – закрила на детето от

сексуални посегателства, извършвани с помощта на технологии; закрила на детето от престъпления, свързани с терористични дейности; закрила на детето от вредното влияние на медийната среда; защитата на личните данни на дете.

В трета глава „Наказателноправна закрила на детето в Република България от престъпления, извършвани с помощта на технологии“ е направена обща характеристика на тези престъпления. Оценъчно е проучено развитието на българското наказателно законодателство съобразно европейските стандарти за такава закрила. Съществено място в тази част от разработката заема представеният анализ на действащата у нас наказателноправната закрила на детето от сексуални посегателства, извършвани с помощта на технологии, както и наказателноправната закрила на детето от тероризъм в Република България. Представеното теоретико-правно изследване на българския наказателен кодекс по отношение на закрилата на детето от престъпления, извършвани с помощта на технологии спомага за откриването на някои непълноти и пропуски. В опит за тяхното преодоляване са формулирани предложения *de lege ferenda*, които са включени в заключението на разработката.

Представеното изследване не претендира за изчерпателност. С него се изразява подкрепа към постигнатите резултати на законодателно ниво и същевременно загриженост за необходимостта от непрекъснато оптимизиране на действащото законодателство, така че да отговаря на предизвикателствата на съвременната технологична среда.

II. Статии и доклади

1. Krasteva, N. Legal Protection of Child Offenders. Economics & Law, ISSN 2682-972X; Vol.: I, Issue: I, Year: 2019, pp. 23-29; RePEc, СОЦИОНЕТ

Правната закрила на детето-правонарушител е деликатен въпрос, който следва непрекъснато да се поставя на общественото внимание, да се дискутира с особена грижа и да се решава с оглед най-добрия интерес на детето. Настоящата разработка представя действащата правна закрила на детето-правонарушител според българското законодателство. Изследването разкрива известни негови слабости и очертава необходимостта от промяна в коментиранията област. В статията се акцентира и върху мерките за борба с противоправните деяния, извършвани от деца. Установява се, че едно от основните средства за противодействие на противоправните деяния, извършвани от деца, са възпитателните мерки по Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН). В този контекст е нужно да се открият

конкретните ресурси за тяхното осъществяване както в семейството, така също в училищната среда и общественото пространство.

2. Кръстева, Н. Детският труд и неговата наказателноправна уредба. Сп. Педагогика, 2019 г., бр. 1, ISSN 1314–8540 (Online), ISSN 0861–3982 (Print), стр. 47-58, реферирано и индексирано в Web of Science

Изследването е посветено на трудната борба с експлоатацията на детския труд и двадесет годишнината от приемането на Конвенция № 182 на Международната организация на труда през 1999 г. Обърнато е специално внимание на значението и приноса на тази Конвенция в ограничаването на най-тежките форми на детски труд. Подробно са разгледани някои от формите, като акцента е поставен върху наказателноправната защита на детето от трафика на деца, търговията с деца, сексуалната експлоатация на деца, детската порнография и други по смисъла на българското законодателство. Резултатите от направеното изследване позволяват на автора да обобщи, че българското наказателно законодателство полага целенасочени усилия и предприема мерки за закрила на детето от най-тежките форми на детски труд.

3. Кръстева, Н. Посегателства спрямо деца в интернет пространството. Сб. „Съвременни предизвикателства пред наказателното законодателство“, Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2018 г., стр. 517-527, ISBN 978-954-07-4536-7, Национален референтен списък

Разработката разглежда един съществен и доста важен проблем на съвременното общество – посегателствата спрямо деца в интернет пространството. Тя има за *предмет* различните форми на онлайн посегателство спрямо деца, а *целта* ѝ е установяване целесъобразността на законодателните промени за по-ефективна закрила на децата от тях. На първо място, в изследването са отбелязани най-често срещаните опасности за децата в Интернет. Логично след това се обръща внимание на законодателните действия, предприети от ЕС и в частност от Република България за осигуряване на адекватна защита на децата срещу различните форми на онлайн злоупотреба с тях. Набелязани са мерки, които могат да засилят действащата закрила.

4. Krasteva, N. Existing Dangers for the Child on the Internet. Economic, Social and Administrative Approaches to the Knowledge-based Organization Conference

Proceedings 2, ISBN 978-973-153-327-8, ISSN 1843-682X, 2018, pp. 206-212, реферирано и индексирано в Web of Science и Ulrich, <https://doi.org/10.1515/kbo-2018-0091>

Предмет на това изследване са онлайн опасностите, които заплашват по-специално децата. Те засягат различни социални взаимоотношения, но всяка от тях без съмнение се отразява на правилното развитие на детето. Целта на разработката е преди всичко да се повиши осведомеността на гражданите за съществуващите опасности в Интернет. Като резултат от проучването са налага изводът, че една от най-значимите форми на превенция е подходящото обучение, насочено в теоретичен и практически план към перманентното обогатяване на процеса на информираност на деца и родители. Така чрез очертаване на съществуващите опасности в Интернет и представянето им на общественото внимание, се подчертава сериозността на проблема и необходимостта от предприемането на групи от мерки – образователни, информативни и законодателни.

5. Krasteva, N. European Legislation to Fight Cybercrime. International Journal. Scientific Papers, 2017, Vol. 20.2, pp. 849-857. ISSN 2545-4439 (printed), ISSN 1857-923X (e-version), pp. 849-855

Съвременното общество става все по-зависимо от електронните мрежи и информационни системи. Именно подобна зависимост прави отделните граждани, бизнеса, правителствата особено уязвими. С оглед на сериозните заплахи от разрастването на киберпрестъпността и необходимостта от адекватна защита, Европейският съюз провежда постоянна политика в борбата с престъпленията в кибернетичното пространство. През 2013 г. Европейската комисия приема Стратегия за киберсигурност „Отворено, безопасно и сигурно киберпространство“, която представя визията на ЕС за това как най-добре следва да се предотвратяват кибернетични смущения и атаки и как най-адекватно да се отговаря на тях. Стратегията е последвана от няколко законодателни актове, чиято основна задача е да осигурят безопасност в интернет пространството – Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза; Директива 2013/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 август 2013 г. относно атаките срещу информационните системи и за замяна на Рамково решение 2005/222/ПВР на Съвета; Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография и за замяна на Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета.

Настоящата теоретично-правна разработка има за цел да изследва стъпките на Европейския съюз в борбата с киберпрестъпността и да констатира подобряването на българското законодателство в изследваната област. Проучването установява, че налаганите европейски стандарти, които българското законодателство въвежда и изпълнява спомагат за повишаване ефективността на превенцията и борбата с киберпрестъпността.

6. Кръстева, Н. Добри европейски практики за защита на детето от киберпрестъпления. Сп. „Международна политика“, бр. 1-2, 2017 г., ISSN 2367-5373 (online), ISSN 1312-5435 (print), стр. 97-112, Национален референтен списък; CEEOL, <https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=1850>

Изследването акцентира върху добрите практики на държавите-членки на ЕС за осигуряване на така необходимата, особено за децата, киберсигурност. Оттук се извежда и *целта* на разработката – проучване на мерките, които отделните държави в ЕС предприемат в борбата с киберпрестъпността. Разработката представя само част от добрите практики на отделни държави-членки на ЕС, които се отличават със своя иновативен подход и имат своите положителни резултати.

В резултат на направеното сравнително изследване са очертани няколко основни извода. На законодателно ниво в страните-членки на ЕС защитата на децата от различни форми на престъпни посегателства чрез интернет е задоволителна. На второ място от разгледаните добри практики за борба с престъпленията в кибернетичното пространство, реализирани в отделните държави, превенцията и то превенцията чрез обучение се очертава като най-използваната мярка. Провежданите обучения са насочени основно към три целеви групи – деца, родители и учители. На трето, но не и по значение, място за ефективното противопоставяне на този вид престъпност е необходимо обществото като цяло да бъде информирано. Част от превенцията е и провеждането на адекватно сътрудничеството не само на национално, а и на международно ниво. Важна също така е и работата на държавата, медиите и на неправителствения сектор, защото единствено съвместните усилия могат да доведат до положителни резултати.

7. Кръстева, Н., Вл. Кръстев. Социалната икономика и образованието в Република България. Сб. „Социалната икономика в условия на ограничени ресурси – теория и практика“, УИ „Н. Рилски“, Благоевград, 2017 г., стр. 132-140, ISBN 978-954-00-0147-0

Концепциите относно социалната икономика перманентно обогатяват съдържателната си характеристика на основание динамичните общоикономически процеси, анализирани в научното пространство и реализирани в обществената практика. Визират се както специфичните секторни ресурси, базирани върху философията за справедливо разпределение на социалните и материални постижения, доходи, богатства и пр., така също и спецификата на нейните субекти – инклузивни социални предприятия и организации. Именно субектите на социалната икономика е нужно да задават нейния „дневен ред“, политиките на устойчиво развитие и производство на блага, култура на производство и потребление, с отражение върху човешкия фактор.

Синтезирано в разработката се визират новите социални потребности на човешкия фактор, за които няма аналог в традиционния икономически сектор и преди всичко приноса на образованието в процеса на неговото обновяване и перспективи за усъвършенстване.

8. Krasteva, N., M. Koleva, M. & Bl. Dzhorova. Educational Prospects: a Delicate Topic about Roma Children., Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference “New Opportunities in the World Science”, № 9(25), Vol.3, September 2017, International Scientific and Practical Conference “WORLD SCIENCE” ISSN 2413-1032, pp. 8-15, индексирано и реферирано в Index Copernicus International <https://journals.indexcopernicus.com/search/journal/issue?issueId=172924&journalId=43508>

Статията представя разсъждения по въпроса „образователни перспективи“ за ромските деца, идентифицирани като особена група ученици от началното училище, към които образователният процес, ученето и постигането на успех са процеси без особена привлекателност. Социалното положение на ромската общност не дава доказателство за осведоменост относно образованието на ромските деца като полезна и перспективна инвестиция. Липсата на образование или некачественото образование е посочено като основна причина за проява на девиантно поведение от страна на децата. Ромските деца, които често извършват противообществени деяния, а понякога и престъпления, са определени като „жертви“ на сложната социална обстановка. На базата на собствени проучвания се търсят причините и последиците и се уточняват задачите относно възможностите за промяна на статуквото.

Частичното изследване върху образователната ситуация в ромското семейство насочва към необходимостта от сериозна обществена дейност за обогатяване семейната

култура в ромската общност, за осъзнаване смисъла и значението на доброто образование, за необходимостта от превантивни действия в сътрудничество с учителите с цел преодоляване на отпадането на ромските деца от училищната система и ограничаване на причините за поява на противоправни деяния.

9. Krasteva, N. and Vl. Krastev. Innovative Educational Technologies for Training Future Lawyers. International Journal. Scientific Papers, 2017, Vol. 17.1, pp. 165-169. ISSN 2545-4439 (printed), ISSN 1857-923X (e-version)

Концепцията на настоящата разработка се основава върху спецификата на иновативните образователни технологии и тяхното приложение при обучението на студенти – бъдещи юристи.

Съвременното юридическо образование следва да предлага не само теоретични знания, но и придобиване на практически умения и разгръщане на познавателни способности. За успешната професионална реализация на студентите юристи в условията на силно конкурентна среда са необходими както базови научни познания в областта на правото, така също и разнообразие от иновативни подходи при разглеждане, анализ, оформяне на процесуални актове и становища, проектиране на тезиси и актуални решения, демонстриране на професионална компетентност за справяне с проекти, казуси, ситуации.

Осигуряването на реални възможности за високо качество на професионалната компетентност на обучаваните студенти – бъдещи юристи е в контекста на философията на преподавателя, относно организацията и съдържанието на образователния процес във висшето училище. Важен инструмент за оценка качеството и резултата от този процес са придобитите практически умения за успешна професионална реализация в реална работна среда.

Настоящата разработка е провокирана и от резултатите от проведени анкетни проучвания сред студенти, завършили специалност „Право“, Югозападен университет „Неофит Рилски“.

10. Krasteva, Nadezhada and V. Krastev. Criminal Child Protection from Human Trafficking during Contemporary Migration. Revista Inclusiones, 2017, Vol. 4, N 1, pp. 57-65, ISSN 0719-4706, индексирано и реферирано в Web of Science

В статията на фона на сложната миграционна ситуация авторите търсят причините за разрастването на престъплението „трафик на хора“, като подчертават

необходимостта от постоянно усъвършенстване на ефективното международно и национално законодателство в тази област. Това теоретично изследване разглежда няколко от новите моменти в наказателноправната защита на детето от престъплението „трафик на хора“ според българския наказателен кодекс. В контекста на сложната ситуация се обръща значително внимание на въвеждането на двете нови цели на престъплението – отнемане на тъкан, клетка или телесна течност от пострадалия и добавяне на просията като алтернатива на принудителния труд. Накрая, в изследването се обръща внимание на обстоятелствата, които представляват предпоставка за развитието на трафика – например засилените миграционните процеси, които от своя страна са сред основните причини за изчезването на деца на мигранти на територията на ЕС.

11. Кръстева, Н., В. Кръстев. Интеграция на лицата с бежански или хуманитарен статут в България чрез образование. Сб. „Влияние на миграционните процеси върху геополитиката, икономиката и публичната сфера“, УИ „Н. Рилски“, 2016 г. , Благоевград, стр. 67-79, ISBN 978-954-00-0083-1

Докладът е опит за представяне на един от актуалните съвременни проблеми на българското общество, а именно социалната интеграция и адаптация на лицата с бежански или хуманитарен статут, предоставен от Република България. Акцентът е върху фактора образование и по-конкретно върху предоставения достъп на лицата до българската образователна система с цел успешното им включване и равен шанс за социална реализация в условията на българската държава. Анализира се действащата правна система в Република България относно процедурите по признаване и предоставяне на възможност за образование.

12. Кръстева, Н. Тенденции в наказателноправната закрила на детето. Сб. „Наказателното законодателство – традиции и перспективи“. Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, С., 2016 г., ISBN 978- 954- 07- 4170- 3, стр. 229-237, Национален референтен списък

В наказателното право действа дуална постановка за детето – и като пострадало от престъпление, и като правонарушител. Несъмнено и в двата случая ниската възраст на лицето показва недостатъчната му физическа и социална зрялост, нуждата му от специална закрила, подкрепа и грижа. Редица основни лични и социално-икономически права на детето имат своята наказателноправна защита, която се оказва социално най-

значима. Затова предмет на настоящата разработка са тенденциите в държавната политика за осъществяване на наказателноправната закрила както по отношение на детето, пострадало от престъпление, така и по отношение на детето-правонарушител. Целта е да се проследят измененията на действащото законодателство в разглежданата област, за да се отбележи напредъкът на българската държава и същевременно да се дадат евентуални предложения за нейното подобряване. В заключение се установява, че действащата система от правила, чрез които се осъществява закрилата на детето-пострадал от престъпление и тази на детето-правонарушител, се нуждае от значително подобряване. В този смисъл закрилата на детето, пострадало от различни престъпни посегателства, следва да се развива предимно в посока подобряване прилагането и ефективността на отделни специфични мерки за закрила, подкрепа и сътрудничество, насочени към детето и неговото семейство – това могат да бъдат например мерки, които да осигурят сигурна среда и спокойствие на детето (преместване на детето в друго училище); мерки, които да помогнат на детето да преодолее преживяното престъпно посегателство (консултации и срещи с обучени психолози); мерки, които да подкрепят семейството на детето (правни съвети, семейни консултации) и др. Подобни мерки са необходими, защото наказването на извършителя, няма да върне спокойствието и сигурността на детето.

Предложенията за подобряване закрилата на детето-правонарушител се отнасят до предвиждането на приложими алтернативи на наказанието „лишаване от свобода“ при непълнолетните. Наред с това е необходимо да се засили процесът на предоставяне на услуги, които да улеснят реинтеграцията на непълнолетните.

13. Кръстева, Н., Ж. Стефанова. Децата на институцията „възпитателно училище-интернат. сп. Педагогика, 2016, № 1, ISSN 1314–8540 (Online), ISSN 0861–3982 (Print), стр. 93-102, индексирани и реферирани в Web of Science

В статията се представят гледни точки върху същността и възможностите на възпитателната мярка „настаняване във възпитателно училище-интернат“ съобразно условията на ВУИ. В резултат се оказва, че системата наказва едно дете с настаняване във ВУИ не само защото е извършило противообществена проява и не се е поправило с налагането на по-лека възпитателна мярка, но и защото няма така нужната стабилна социална среда, която да го подкрепи и извади от институцията.

14. Кръстева, Н. ООН и правата на детето (историко-правен анализ). Сб. „ООН: Исторически традиции и съвременно право“, ЮЗУ „Н. Рилски“, гр. Благоевград, 2015 г., стр. 476-480, ISBN 978-954-00-0058-9

Правата на човека са една от основните области, в които действа ООН. Този доклад разглежда законодателната дейност на ООН в областта на правата на детето и тяхната защита. Целта на настоящата разработка е, с помощта на историко-правния анализ, да се проследи пътят, по който организацията преминава, за да защитава и до днес детето и неговите права. Без съмнение, съвременният облик на международната защита на правата на детето се дължи до огромна степен на дейността на ООН. Положителните резултати се постигат и чрез активното участие на отделните държави, които предприемат адекватни и навременни мерки в националните си законодателства, за да осигурят благосъстоянието на детето и зачитането на най-добрия му интерес.

15. Krasteva, N. Deviant child behavior: A child as a victim or an offender. Collection of papers. Faculty of Law, Niš, 2015, N. 70, ISSN 0350-8501, pp. 459-466, индексирано и реферирано в CEEOL

Настоящият материал има за предмет правната закрила на една особена уязвима група – децата с девиантно поведение. В тази връзка са анализирани Законът за закрила на детето и Законът за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, защото децата с девиантно поведение в повечето случаи следва да се определят като „деца в риск“. Логично в разработката се поставя въпросът дали детето с девиантно поведение е преди всичко жертва на съвременната сложна действителност, или детето с девиантно поведение е преди всичко правонарушител. В заключение, авторът изразява своето мнение, че детето с девиантно поведение следва да се определя преди всичко като жертва на обективната действителност.

16. Кръстева, Н. Борба със сексуалното насилие, сексуалната експлоатация на деца и детската порнография. Сб. „Правото между традицията и модерността“, ВСУ „Черноризец Храбър“, 2014 г., стр. 239-244, ISSN 1313-7263, Национален референтен списък

Сексуалното посегателство над дете несъмнено е едно от най-тежките престъпления спрямо личността. За съжаление, с напредването на технологиите, то придоби нови форми и измерения. Борбата с посоченото асоциално явление е трудна, но абсолютно необходима. Европейският съюз следва постоянна политика в областта като

се обявява за по-строгите наказания на извършителите на тези престъпления и за въвеждането на допълнителни мерки за осигуряване на по-засилена защита правата на детето.

Целта на настоящата научна разработка е анализиране на актуалното (към 2014 г.) състояние на борбата със сексуалните посегателства над деца, включително и детската порнография, която по принцип се осъществява от всички държави-членки на Европейския съюз (ЕС). Съответно за постигане на поставената цел е необходимо да се изследва специалната Директива 2011/92/ЕС, която е посветена изцяло именно на защитата на малолетните и непълнолетни лица от тежките престъпления върху половата им неприкосновеност и правилното им физическо и психическо развитие. Наред с това е необходимо да се коментират и всички останали мерки, които ЕС предприема в посока осъществяването на една успешна превенция.

Резултатите от направения правен анализ на Директива 2011/92/ЕС доказват, че нейните разпоредби несъмнено допринасят за по-успешната защита правата на детето. Директивата е една безспорно навременна мярка, която адекватно отчита реалната ситуация и отговаря на нуждата на малолетните и непълнолетните от по-засилена закрила. Важно е нейното системно и безапелационно прилагане в живота на европейските деца.

III. Учебници и учебни помагала

1. Кръстева, Н. Правна закрила на детето. С.: Вета Словена-ЖГ, 2018 г., ISBN 978-954-8846-40-0

Основната функция на учебника по „Правна закрила на детето“ е образователна и в този контекст той осигурява на обучаваните студенти възможност за конструиране на система от знания, разбиране и компетенции за анализ по проблема. В основата на курса за обучение е запознаване с Конвенцията за правата на детето, международната правна рамка относно правата на детето, Закона за закрила на детето, Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, наказателноправна закрила на детето и др. Основната цел е чрез представената и анализирана информация да се намери мястото на детето в действащото законодателство у нас и по света.

Настоящият учебник съдържа шест теми, всяка от които разкрива конкретни същностни аспекти на проблеми, актуални за правната закрила на детето. В началото на всяка тема са изяснени основните понятия, използвани в нея. В края на всяка от темите

е направено обобщение на нейното съдържание чрез използването на таблици, фигури и схеми.

Първата тема е посветена на Конвенцията на правата на детето (КПД) и нейните три протокола. КПД е основният международноправен акт в областта на правата на детето. Тя е единственият текст, който засяга правата на детето във всички сфери на обществения живот и е първият акт, който признава децата като личности със собствени права.

Във втората тема са разгледани правата на детето в други важни международноправни актове – Конвенция относно принудителния или задължителния труд, Конвенция № 182 относно забраната и незабавни действия за ликвидирането на най-тежките форми на детски труд, Конвенция за престъпления в кибернетичното пространство и др. Представеното изложение на отделните международноправни актове не претендира за изчерпателност, но отразява важното място, което заема детето в развитието на световната политика, общочовешките ценности и морал.

В следващите две теми е направена обща характеристика на Закона за закрила на детето (ЗЗДт) и на Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН). ЗЗДт отразява духа и препоръките на Конвенцията за правата на детето. Законът урежда правата, принципите и мерките за закрила на детето. В него са посочени органите на държавата и общините, както и тяхното взаимодействие при осъществяване на различните дейности по закрила на детето. Обърнато е специално внимание на мерките за закрила на детето.

Централно място в темата, посветена на ЗБППМН е отредено на същността, значението и видовете възпитателни мерки, както и на отделните процедури за тяхното налагане.

В петата тема е изяснена наказателноправната закрила на детето-правонарушител. На първо място е представен правният режим на наказателнонеотговорното дете. След това накратко е анализиран особеният наказателноправен режим на непълнолетните наказателноотговорни лица.

В последната тема е разгледана наказателноправната закрила на детето-пострадал. В НК се съдържат множество разпоредби, които регламентират защитата на детето от различни престъпни посегателства. По този начин НК защитава правото на детето на живот, здраве, полова неприкосновеност, гражданско състояние, нормално развитие и мн. др. Наказателноправната закрила на детето е разделена на обща и особена.

Учебникът по „Правна закрила на детето“ е предназначен за студенти в областта на правните науки, социалните дейности, педагогиката и психологията, както и за всички специалисти, работещи в областта на правото, образованието, социалната сфера и др.

2. Кръстева, Н. Правна закрила на детето. Научно ръководство. С.: Веста Словена-ЖГ, 2018 г., ISBN 978-954-8846-41-7

Учебното ръководство има за цел да подпомогне процеса на самоподготовка на студента за овладяване, осмисляне и затвърдяване на теоретичните познания от лекционния курс по учебната дисциплина „Правна закрила на детето“.

Учебното ръководство „Правна закрила на детето“ предлага възможности за обогатяване на практическите умения и професионално-правните компетенции на студентите чрез разнообразни учебно-научни дейности. Включването на обучаваните студенти в дейности с практико-приложен характер е провокация към творческото им мислене и разкрива възможности за научен анализ на конкретни казуси и задачи, свързани със закрила правата на детето.

Настоящото учебно ръководство съдържа шест параграфа, всеки от които разкрива конкретни същностни аспекти на проблеми, актуални за правната закрила на детето, както и допълва и обогатява професионално-правното образование на студентите, техните специализирани знания, умения и компетентности в областта на детските права.

Параграф първи включва основни международноправни актове, изцяло посветени на детето и неговите права. Акцентът е върху развитието на идеята за правата на детето, което по същество обогатява представите на студентите за отношението на световното обществено пространство към разглежданата проблематика.

Параграф втори съдържа казуси по правна закрила на детето. Казусите изискват активен пренос на теоретичните знания на студента при решаване на конкретни практически проблеми, свързани с правната закрила на детските права. Този интерактивен метод позволява на студентите да се адаптират към конкретна житейска ситуация и да потърсят правни основания и ресурси за решаване на казуса.

Параграф трети включва относими към учебната материя тестове. Решаването на тестове е насочено предимно към затвърдяване и проверка на придобитите знания. Тестовите съдействат приоритетно и за овладяване на познавателни умения от студентите и конкретно на умения за анализ и синтез, за систематизиране и смислова организация на знанията по проблема.

Параграф четвърти е посветен на задачи за самооценка на знанията по правна закрила на детето, като очакваният образователен ефект е самоконтрол относно равнището на усвоените научни знания и професионални качества.

Параграф пети предлага работа с отделни документи по правна закрила на детето. Запознаване със съдържанието на документите, с които се оперира в правната практика, както и опитите за тяхното попълване по конкретен случай, спомагат на студентите да получат допълнителни практически умения в областта на правата на детето и по-специално на тяхната защита.

В параграф шести са посочени примерни теми за учебно-научни разработки. Насърчаването на студентите да извършват научно-изследователска дейност е важна част от образователния процес.

Учебното ръководство „Правна закрила на детето“, наред със своята основна функция – да разкрие възможности за операционализиране на конкретни теоретични познания относно правната закрила на детето в правната практика, има и задачата чрез своята практико-приложна същност да допълва, разширява, обогатява и затвърдява знанията на студентите по изучаваната научна материя чрез разрешаване на прагматични дидактични ситуации в процеса на обучение. Ръководството може да се ползва и от преподавателите за проверка на познанията на студентите, за онагледяване на теорията и за подобряване на учебния процес.

3. Кръстева, Н., Л. Чурукова, Б. Джорова, В. Караганова, Д. Кузманова, И. Янева, В. Цветанова. Педагогика на девиантността. Унив. издателство „Неофит Рилски“, 2015 г., ISBN 978-954-680-988-9

В първата част на учебника са осветлени научните аспекти на изследванията на девиантността при децата и подрастващите, особеностите на индивидуално-ориентирания подход в работата с деца от рискови социални групи, характеризиращи спецификата на педагогическото взаимодействие в рамките на избрания подход. В тази част от учебника конкретно авторът /Н. Кръстева/ анализира нормативната основа на превенцията на различните форми на зависимо поведение, като най-разпространени сред децата са наркотичната и алкохолна зависимост.

Втората част е посветена на основните стратегически подходи при подготовката на социалните педагози за работата им с деца с отклоняващи се форми на поведение, т.е. на превенцията и корекцията на девиантното и деликвентно поведение. В тази част от учебника конкретно авторът /Н. Кръстева/ прави характеристика на нормативната

уредба, регламентираща превантивно-корекционната дейност на лица с девиантно поведение.

SUMMARIES OF SCIENTIFIC PAPERS

of

Chief Assistant Professor

Nadezhda Yordanova Krasteva, PhD

Department „Public Law”,

Faculty of Law and History,

South-West University “Neofit Rilski”

FOR PARTICIPATION IN THE COMPETITION

FOR OCCUPYING ACADEMIC POSITION

„ASSOCIATE PROFESSOR”,

Professional field 3.6. Law /Criminal Law. Criminal Protection of Minors/, published in State Gazette, issue 52/02.07.2019

Blagoevgrad

2019

I. Monography

1. Krasteva, N. Criminal Legal Protection of the Child: Challenges in the Contemporary Technological Environment), S.: Veda Slovena-ZhG, 2019

Reviewers: Prof. Dobrinka Chankova, PhD

Assoc. Prof. Juliana Mateeva, PhD

The 21st century, in particular, is characterized by an incredible global and very dynamic technological improvement. Information and communication technologies are already resolutely integrated into the process of every human innovation, in the extreme development of science, in the growth of business, in the modernization of public services – education, healthcare, transport and more. Commonly, technological resources also help to improve the components of the social environment, and in this context, to improve the conditions and lifestyles of social subjects.

The validation of the vital role of information and communication technologies in public space inevitably has some negative consequences. Along with the “fading” functions of paper information and face-to-face communication, the finding that technological processes also contribute to the spread of crime is disturbing. Individuals and/or groups of people around the world use technology to commit various criminal acts – financial fraud; virtual identity theft; infringement of copyright and related rights; production, possession and distribution of pornographic material with children; gambling organization; recruitment of terrorists; and recently it has even been told about cyber wars.

The process of technological “obsession” in the modern world, with its negative consequences and unfavorable perspectives, often affects the most vulnerable social group – that of children. Research on the problem in various scientific fields (sociology, pedagogy, psychology, etc.) shows that children are among the most active users of different types of information and communication technologies. However, the need for sufficient knowledge and life experience increases the risk of engaging them in adverse and sometimes even criminal situations. Undoubtedly, every country makes a purposive effort to protect its children from emerging forms of abuse caused by technological advances.

The object of the presented theoretical and legal study is the criminal legal protection of the child, which with its conceptual content expresses the attitude of the society and the state towards the adolescents and provokes the public interest. The child's criminal legal protection

in the modern technological environment is naturally chosen *as the subject*. The protection of the child is accomplished both in relation to traditional crimes committed with the help of technology and in relation to crimes that have no analogue among traditional ones – for example, in contacting a child through information or communication technology (Art. 155a, para. 1 CC). Logically, the subject of the study leads to the use of an interdisciplinary approach and to the following basic working concepts: “child”; “child victim”; “criminal legal protection of the child”; “a crime that is committed using technology”.

For the purpose of the theoretical and legal study, the optimization of the criminal legal protection of the child has been determined according to the current technological conditions. The following scientific thesis has been the way forward: Essentially, the Criminal Code should protect a child (and not only him/her, of the course) from criminal attacks, thus it needs to be constantly drawn to the changing objective reality. Technological advances are helping to form a new group of crimes – crimes that are committed using information or communication technology, many of which affect exclusively the rights and interests of the child. Therefore, it is assumed that in the Criminal Code of the Republic of Bulgaria there are opportunities for adequate changes through which to optimize and strengthen the existing criminal legal protection of the child so that it responds to the challenges of the modern technological environment.

This monography is structured in an introduction, three chapters, a conclusion, and a bibliography. The introduction introduces the concept of the study.

The first chapter is about the child in today's technological environment. The idea of the right of the child to be explicitly regulated in the Child Protection Act is presented here. Significance is placed on the concept that training should be taken as the primary means of effective prevention of technology-based crime. There are numerous prerequisites for the need to optimize the current criminal legal protection of the child in the technological environment.

Chapter Two approaches to trends in European child protection legislation. It commented on various European initiatives to provide child legal protection in several major areas – child protection against sexual assault by technology; protection of the child from terrorist offenses; protection of the child from the harmful influences of the media environment; protection of a child's personal data.

In Chapter Three, “Criminal Legal Protection of the Child in the Republic of Bulgaria from Crimes that are Committed Using Technology”, a general characterization of these crimes has been made. The development of the Bulgarian criminal legislation in accordance with the European standards for such protection has been evaluated. An important place in this part of

the advancement is the presented analysis of the current criminal legal protection of the child from sexual abuse, implemented with the help of technology, as well as the criminal legal protection of the child from terrorism in the Republic of Bulgaria. The presented theoretical and legal study of the Bulgarian Criminal Code regarding child protection from crimes committed with the help of technology helps to identify some gaps and omissions. In an attempt to overcome them, de lege ferenda proposals have been formulated and included in the conclusion of the research.

The research presented does not profess comprehensiveness. It expresses support for the results achieved at the legislative level and at the same time cares for the need to continuously optimize existing legislation to meet the challenges of the contemporary technological environment.

II. Articles and reports

1. Krasteva, N. Legal Protection of Child Offenders. Economics & Law, ISSN 2682-972X; Vol.: I, Issue: I, Year: 2019, pp. 23-29; RePEc, СОЦИОЛЕТ

The criminal defense of the child offender is a delicate issue that should be constantly brought to the public's attention, discussed with special care, and resolved with a view of the best interests of the child. The present paper presents the current legal protection of the child offender under Bulgarian legislation. The study reveals some of its weaknesses and outlines the need for change in the commented area. The article also focuses on measures to combat child's anti-social acts. It is established that one of the main means of counteracting the anti-social acts committed by children is the educational measures under the Law on Combining the Anti-Social Behavior of Minors and Underage. In this context, it is necessary to find concrete resources for their realization in both the family and the school environment and public space.

2. Krasteva, N. Child Labor and its Criminal Legal Regulation. Pedagogy, 2019, № 1, ISSN 1314–8540 (Online), ISSN 0861–3982 (Print), pp. 47-58, referenced and indexed in Web of Science

The research focuses on the difficult fight against exploitation of child labor and the twenty-year anniversary of the Convention No 182 of the International Labor Organization, 1999. Attention in particular is focused on the importance and contribution of this Convention in limitation of the in the worst forms of child labor. In detail, some of the forms are addressed, with emphasis on the child's criminal legal protection from the trafficking of children, the sale of children, the sexual exploitation of children, child pornography and others within the

meaning of the Bulgarian legislation. The results of the research allow the author to summarize that Bulgarian criminal legislation is making targeted efforts and taking measures to protect the child from the worst forms of child labor.

3. Krasteva, N. Intrusions against Children on the Internet. Contemporary Challenges before the Criminal Legislation, University Publishing House “St. Kliment Ohridski”, 2018, pp 517-527, ISBN 978-954-07-4536-7, National Reference List

The research examines a significant and quite important problem of modern society – intrusions against children on the Internet. It has as its object the various forms of online intrusions of children, and its aim is to establish the appropriateness of legislative changes for more effective protection of the children. First of all, in the research are noted the most common dangers for children on the Internet. Logically, it then draws attention to the legislative actions taken by the EU and in particular by the Republic of Bulgaria to ensure adequate protection of children against the various forms of online intrusions. Measures that can reinforce existing protection have been identified.

4. Krasteva, N. Existing Dangers for the Child on the Internet. Economic, Social and Administrative Approaches to the Knowledge-based Organization Conference Proceedings 2, ISBN 978-973-153-327-8, ISSN 1843-682X, 2018, pp. 206-212, referenced and indexed in Web of Science and Ulrich, <https://doi.org/10.1515/kbo-2018-0091>

The subject of this research are the online dangers that threaten children in particular. They affect various social relationships, but each of them undoubtedly affects the proper development of the child. The aim of the research is primarily to raise citizens' awareness of the existing dangers on the Internet. As a result of the study, it is concluded that one of the most significant forms of prevention is the accurate training, aimed at a theoretical and practical plan to the permanent enrichment of the process of awareness of children and parents. Thus, by highlighting the existing dangers on the Internet and presenting them to the public attention, the seriousness of the problem and the need to take groups of measures - educational, informative and legislative - are emphasized.

5. Krasteva, N. European Legislation to Fight Cybercrime. International Journal. Scientific Papers, 2017, Vol. 20.2, pp. 849-857. ISSN 2545-4439 (printed), ISSN 1857-923X (e-version), pp. 849-855

Modern society is becoming increasingly dependent on electronic networks and information systems. It is this kind of dependency that makes individual citizens, businesses, governments particularly vulnerable. In view of the serious threats posed by the rise of cybercrime and the need for adequate protection, the European Union is pursuing an ongoing policy to fight cybercrime. In 2013, the European Commission adopted the Open, Secure and Cybersecurity Strategy, which outlines the EU's vision of how best to prevent and respond to cyber disruptions and attacks. The strategy is followed by a number of legislation acts which primary task is to ensure internet security - DIRECTIVE (EU) 2016/1148 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 6 July 2016 concerning measures for a high common level of security of network and information systems across the Union; DIRECTIVE 2013/40/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 12 August 2013 on attacks against information systems and replacing Council Framework Decision 2005/222/JHA; DIRECTIVE 2011/92/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 13 December 2011 on combating the sexual abuse and sexual exploitation of children and child pornography, and replacing Council Framework Decision 2004/68/JHA.

The current theoretical-legal research aims to examine the European Union's steps in the fight against cybercrime and to find the improvement of the Bulgarian legislation in the field under examination. The study finds that the required European standards, which the Bulgarian legislation introduces and implements, help to increase the effectiveness of prevention and the fight against cybercrime.

6. Krasteva, N. Good European Practices for the Protection of Child against Cybercrime. International Politics Journal, 2017, Issue1-2, pp. 97-112, ISSN 2367-5373 (online), ISSN 1312-5435 (print), National Reference List; CEEOL, <https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=1850>

The research focuses on the good practices of EU Member States in ensuring the much needed, especially for children, cybersecurity. This also shows *the aim* of the research – a study of the measures that individual countries in the EU take in the fight against cybercrime. The research presents only some of the best practices of individual EU Member States, which are distinguished by their innovative approach and have positive results.

As a result of the comparative study, several main conclusions are outlined. At the legislative level in the EU Member States the protection of the children from various forms of criminal intrusions via the Internet is satisfactory. Secondly, the best practices for combating

cybercrime in individual countries are considered, and prevention through training is emerging as the most commonly used measure. The trainings are focused mainly on three target groups – children, parents and teachers. Third, but not least, for effective counteraction to this type of crime the public need to be informed at large. Part of the prevention is the implementation of adequate cooperation not only at national but also at international level. Also important is the work of the State, the media and the non-governmental sector, because only joint efforts can lead to positive results.

7. Krasteva, N. & Vl. Krastev. Social Economy and Education in the Republic of Bulgaria. Social Economy in Limited Resources - Theory and Practice, University Publishing House “Neofit Rilski”, 2017 г., pp. 132-140, ISBN 978-954-00-0147-0

The concepts of social economy permanently enrich their content on the basis of dynamic, general economic processes, analysed in the scientific space and realized in the public practice. The specific sector resources based on the philosophy of fair distribution of social and material achievements, incomes, wealth, etc., as well as the specificity of its entities – inclusive social enterprises and organisations are also referred to. It is the subjects of the social economy who need to set their agenda, the policies of sustainable development and the production of goods, a culture of production and consumption, with an impact on the human factor.

Synthesized in the research are the new social needs of the human factor, for which there is no analogue in the traditional economic sector, and above all the contribution of education in the process of its renewal and prospects for improvement.

8. Krasteva, N., M. Koleva, M. & Bl. Dzhorova. Educational Prospects: a Delicate Topic about Roma Children., Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference “New Opportunities in the World Science”, № 9(25), Vol.3, September 2017, International Scientific and Practical Conference “WORLD SCIENCE” ISSN 2413-1032, pp. 8-15, referenced and indexed in Index Copernicus International <https://journals.indexcopernicus.com/search/journal/issue?issueId=172924&journalId=43508>

The article presents reflections on the question “educational perspectives” for Roma children, identified as a special group of primary school students, to which the educational process, learning and success are processes without special attractiveness. The social situation of the Roma community does not provide proof of awareness about Roma children's education as a useful and promising investment. Lack of education or non-quality education is indicated

as a major cause of deviant behavior by children. Roma children, who often engage in antisocial acts and sometimes crimes, are identified as “victims” of the complex social environment. On the basis of own studies, the reasons and consequences are sought and the tasks concerning the possibilities for changing the status quo are specified.

The partial study on the educational situation in the Roma family points to the need for a serious public activity to enrich the family culture in the Roma community, to realize the meaning and importance of good education, the need for preventive action in cooperation with teachers in order to overcome the dropping of Roma children from the school system and to limit the causes of unlawful acts.

9. Krasteva, N. & Vl. Krastev. Innovative Educational Technologies for Training Future Lawyers. International Journal. Scientific Papers, 2017, Vol. 17.1, pp. 165-169. ISSN 2545-4439 (printed), ISSN 1857-923X (e-version)

The concept of this research is based on the specificity of innovative educational technologies and their application in the training of students – future jurists.

Modern law education should offer not only theoretical knowledge, but also the acquisition of practical skills and the deployment of cognitive abilities. Successful professional realization of law students in a highly competitive environment requires both basic scientific knowledge of law as well as a variety of innovative approaches to reviewing, analyzing, formulating procedural acts and opinions, designing theses and current decisions, demonstration of professional competence in dealing with projects, cases, situations.

Providing real opportunities for high quality of the professional competencies of the students-future jurists is in the context of the philosophy of the lecturer, on the organization and content of the educational process in the Higher school. An important tool for evaluating the quality and outcome of this process are the acquired practical skills for successful professional realization in a real working environment.

The current research is provoked by the results of surveys conducted among law students graduated at South-West University “Neofit Rilski”.

10. Krasteva, Nadezhada and V. Krastev. Criminal Child Protection from Human Trafficking during Contemporary Migration. Revista Inclusiones, 2017, Vol. 4, N 1, pp. 57-65, ISSN 0719-4706, referenced and indexed in Web of Science

In the research against the backdrop of the complex migratory situation, the authors seek the reasons for the growth of the crime “human trafficking”, underlining the need to

continuously improving the effective international and national legislation in this area. This theoretical study examines several of the new moments in criminal legal protection of the child from the crime “human trafficking” according to the Bulgarian Criminal Code. In the context of the complex situation, significant attention is paid to the introduction of the two new aims of the crime – the removal of tissue, cell or bodily fluids from the victim and the addition of the begging as an alternative to forced labor. Finally, the research draws attention to the circumstances which are a prerequisite for the development of human traffic – for example, the increased migration processes, which are among the main reasons for the disappearance of migrant children of EU territory.

11. Krasteva, N. & Vl. Krastev. Integration of Refugee or Humanitarian Status in Bulgaria through Education. Impact of Migration Processes on Geopolitics, Economy and Public Sphere, University Publishing House “Neofit Rilski”, 2016, pp. 67-79, ISBN 978-954-00-0083-1

The report is an attempt to present one of the current contemporary problems of Bulgarian society, namely the social integration and adaptation of persons with refugee or humanitarian status, provided by the Republic of Bulgaria. The focus is on the education factor and in particular on the access given to the Bulgarian education system for their successful inclusion and equal chance for social realization in the conditions of the Bulgarian state. The current legal system in the Republic of Bulgaria on the procedures for recognition and provision of educational opportunities is analyzed.

12. Krasteva, N. Trends in the Criminal Legal Protection of the Child. Criminal Legislation - Traditions and Perspectives, University Publishing House “St. Kliment Ohridski”, Sofia, 2016, pp. 229-237г., ISBN 978- 954- 07- 4170- 3, National Reference List

In criminal law, there is a dual provision for the child – both as a victim of crime and as an offender. Undoubtedly, in both cases, the low age of the person indicates his inadequate physical and social maturity, his need for special protection, support and care. A number of basic personal and socio-economic rights of the child have their criminal legal protection, which proves to be socially most important. Therefore, the subject of the current research is the trend in State policy for the Enforcement of criminal legal protection, both with regard to the child who has been harmed by a criminal offence and to the child-offender. The purpose is to follow the amendments to the existing legislation in the area in question, in order to mark the progress

of the Bulgarian state and at the same time to make possible proposals for its improvement. In conclusion, it is found that the current system of rules by which the protection of the child victim and the offender child is enforced needs significant improvement. In this sense, the protection of the child affected by various criminal offenses should be developed primarily to improve the implementation and effectiveness of specific protection, support and cooperation measures aimed at the child and his or her family – these could be, for example, measures that to provide a safe environment and peace of mind for the child (moving the child to another school); measures to help the child overcome the crime experienced (counseling and meetings with trained psychologists); measures to support the child's family (legal advice, family counseling), etc. Such measures are necessary because the punishment of the perpetrator will not restore the peace and security of the child.

Proposals for the improvement of the protection of the child-offender concern the prediction of applicable alternatives to the sentence of imprisonment for minors. Furthermore, it is necessary to reinforce the process of providing services to facilitate the reintegration of minors.

13. Krasteva, N. & Zh. Stefanova. Children of the Correctional Boarding School Institution, Pedagogy №1, 2016, pp. 93-102, ISSN 1314–8540 (Online), ISSN 0861–3982 (Print), referenced and indexed in Web of Science

The paper presents perspectives on the nature and capabilities of the educational measure “placement in Correctional Boarding School” in accordance with the terms of the Correctional Boarding School. As a result, it turns out that the system penalizes one child with placement in the Correctional Boarding School not only because he/she has committed an anti-social act and has not correct him/herself by imposing a lighter educational measure, but also because there is no much-needed stable social environment to support the child and to remove him/her from the institution.

14. Krasteva, N. UN and the Rights of the Child (Historical and Legal Analysis). UN: Historical Traditions and Modern Law, University Publishing House “Neofit Rilski”, 2015 г., pp. 476-480, ISBN 978-954-00-0058-9

Human rights are one of the main areas in which the UN operates. This report examines the UN's legislative work on the rights of the child and their protection. The purpose of this research is to use the historical and legal analysis to trace the path the organization takes to protect the child and his or her rights to this day. Undoubtedly, the modern appearance of

international protection of the rights of the child is largely due to the work of the UN. Positive results are also achieved through the active involvement of individual countries, which take adequate and timely measures in their national legislation to ensure the well-being of the child and the respect of his or her best interests.

15. Krasteva, N. Deviant child behavior: A child as a victim or an offender. Collection of papers. Faculty of Law, Niš, 2015, N. 70, ISSN 0350-8501, pp. 459-466, referenced and indexed in CEEOL

This paper addresses the legal protection of a particularly vulnerable group – children with deviant behavior. In this regard, The Child Protection Act and the Act Fighting against Anti-Social Behavior of Minor and Underage are analyzed, since children with deviant behavior should in most cases be defined as “children at risk”. Logically, the report raises the question of whether a child with deviant behavior is first and foremost a victim of contemporary complex reality, or whether a child with deviant behavior is above all an offender. In conclusion, the author expresses her opinion that a child with deviant behavior should be defined above all as a victim of objective reality.

16. Krasteva, N. Combating Sexual Abuse, Child Sexual Exploitation and Child Pornography. The Law Between Tradition and Modernity. University Publishing House VSU “Chernorizets Hrabar”, 2014, pp. 239-244, ISSN 1313-7263, National Reference List

Child sexual assault is undoubtedly one of the most serious crimes against the individual. Unfortunately, as technology advances, it has acquired new forms and dimensions. Combating this antisocial phenomenon is difficult, but absolutely necessary. The European Union follows a permanent policy in the area by declaring stricter penalties for perpetrators of these crimes and introducing additional measures to ensure a more enhanced protection of the child's rights.

The purpose of this research is to analyze the current (by 2014) state of the combat against child sexual assault, including child pornography, which is in principle carried out by all Member States of the European Union (EU). Accordingly, in order to attain this purpose, it is necessary to examine the specific Directive 2011/92/EU, which is entirely devoted to the protection of minors from serious offenses against their sexual integrity and their proper physical and mental development. In addition, it is necessary to comment all other measures that the EU is taking about successful prevention.

The results of the legal analysis of Directive 2011/92/EU prove that its provisions undoubtedly contribute to a better protection of the rights of the child. The Directive is undoubtedly a timely measure that adequately addresses the realities of the situation and responds to the need for more protection for minors. It is important that it be implemented systematically and imperatively in the lives of European children.

III. Textbooks and study handbooks

1. Krasteva, N. Legal Protection of the Child. Sofia, Publishing House “Veda Slovena-ZhD”, 2018, ISBN 978-954-8846-40-0

The main function of the textbook “Legal Protection of the Child” is educational, and in this context it provides the students with the opportunity to construct a system of knowledge, understanding and competence for analysis on the problem. The basis of the training course is acquaintance with the Convention on the Rights of the Child, the international legal framework, the Act of the Protection of the Child, the Act of Combating Anti-Social Acts of Minors and Underage, the criminal legal protection of the child and others. The main objective is to find, through the information presented and analyzed, the place of the child in the current legislation in Bulgaria and around the world.

This textbook contains six topics, each reveals specific substantive aspects of issues relevant to the legal protection of the child. At the beginning of each topic, the basic concepts used in it are explained. At the end of each topic, a summary of its content is made using tables, figures and diagrams.

The first topic is devoted to the Convention on the Rights of the Child and its three protocols. The Convention is the main international legal instrument in the field of the rights of the child. It is the only text that concerns the rights of the child in all spheres of public life and is the first act to recognize children as persons with their own rights.

The second topic reviewed the rights of the child in other important international legal instruments - the Convention on Forced or Compulsory Labor, Convention No. 182 on the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labor, the Convention on Cybercrime and others. The presented exposition of the individual international legal acts does not claim to be exhaustive, but reflects the important place that the child occupies in the development of world politics, universal human values and morality.

In the next two topics, general characterizations of the Child Protection Act and the Act of Combating Anti-Social Act of Minors and Underage are made. The Child Protection Act reflects the spirit and recommendations of the Convention on the Rights of the Child. The Act

regulates the rights, principles and measures of child protection. It lists the authorities of the state and the municipalities, as well as their interaction in the implementation of the various child protection activities. Particular attention has been paid to child protection measures.

Central place to the topic dedicated to the Act of Combating Anti-Social Act of Minors and Underage takes the nature, importance and types of educational measures, as well as the individual procedures for their imposition.

The fifth topic clarifies the criminal legal protection of the child-offender. First, the legal regime of the criminal irresponsible child is presented. Then, the specific criminal regime of criminal responsible juveniles is briefly analyzed.

The last topic deals with the criminal legal protection of the child victim. The Criminal Code contains numerous provisions that regulate the protection of the child from various criminal offenses. In this way, the Criminal Code protects the child's right to life, health, sexual integrity, civil status, normal development, etc. Criminal protection of the child is divided into general and special.

The “Legal Protection of the Child” textbook is intended for students studying law, social activities, pedagogy and psychology, as well as for all professionals working in the field of law, education, social sphere and more.

2. Krasteva, N. Legal Protection of the Child. Study Handbook. Sofia, Publishing House “Veda Slovena-ZhD”, 2018, ISBN 978-954-8846-41-7

The study handbook aims to support the student's self-preparation process for mastering, comprehending and reinforcing the theoretical knowledge of the lecture course in the subject “Legal Protection of the Child”.

The Study Handbook “Legal Protection of the child” offers opportunities for enrichment of the practical skills and professional-legal competencies of the students through various educational and scientific activities. The involvement of students in activities with practical application is a provocation to their creative thinking and reveals opportunities for scientific analysis of specific cases and tasks related to the protection of the rights of the child.

This study handbook contains six paragraphs, each of which reveals specific substantive aspects of issues relevant to child legal protection, as well as supplementing and enriching students' professional-legal education, their specialized knowledge, skills and competences in the field of children's rights.

The first paragraph covers the basic international legal acts, fully devoted to the child and his rights. The emphasis is on the development of the idea of the rights of the child, which

essentially enriches the students' perceptions of the attitude of the global public space to the issues under consideration.

Paragraph two contains cases of the protection of the child. The cases require active transfer of the student's theoretical knowledge in solving specific practical problems related to the legal protection of children's rights. This interactive method allows students to adapt to a specific life situation and seek legal bases and resources to solve a case.

Paragraph three includes relevant to the subject matter tests. Testing is primarily about validating and examination of acquired knowledge. The tests also assist in mastering students' cognitive skills, and in particular analysis and synthesis skills, as well as systematic and meaningful organization of knowledge about the problem.

Paragraph four deals with the tasks of self-assessment of the knowledge on the child legal protection, with the expected educational effect being self-control on the level of acquired scientific knowledge and professional skills.

Paragraph five proposes a work with individual documents on child legal protection. Understanding the content of the documents used in the law practice, as well as the attempts to fill them in a specific case, help students gain additional practical skills in the field of the rights of the child, and in particular their protection.

Paragraph six sets out sample topics for educational and scientific researches. Encouraging students to do research is an important part of the educational process.

In addition to its core function – to provide opportunities for operationalization of specific theoretical knowledge about child legal protection in law practice, the study handbook “Legal Protection of the Child” also has the task, through its practical and applied nature, to supplement, expand, enrich and consolidate students' knowledge of the subject matter studied by solving pragmatic didactic situations in the learning process. The handbook can also be used by teachers to test students' knowledge, to illustrate theory, and to improve the learning process.

3. Krasteva, N., L. Churukova, B. Dzhorova, V. Karaganova, D. Kuzmanova, I. Yaneva, V. Tsvetanova. Pedagogy of Deviance. Blagoevgrad, University Publishing House “Neofit Rilski”, 2015, ISBN 978-954-680-988-9

The first part of the textbook highlights the scientific aspects of child and adolescent deviant studies, the peculiarities of the individual-oriented approach to work with children from risky social groups, characterizing the specificity of interaction within the chosen approach. In this part of the textbook specifically the author /N.Krasteva/ analyzes the normative basis of

prevention of various forms of dependent behavior, the most common among children are drug and alcohol dependence.

The second part focuses on the main strategic approaches in preparing social educators for their work with children with divergent behaviors, i.e. the prevention and correction of deviant and delinquent behavior. In this part of the textbook specifically the author /N. Krasteva/ makes a characteristic of the legal framework regulating the preventive-corrective activity of persons with deviant behavior.